

کمیسیون آب، محیط زیست و اقتصاد سبز

چرا اقتصاد سبز؟

اقتصاد سبز اقتصادی است که در آن رشد درآمد و اشتغال از طریق سرمایه گذاریهای عمومی و خصوصی برای کاهش آلودگی، افزایش و بهبود کارایی انرژی و منابع و پیشگیری از اتلاف تنوع زیستی و خدمات زیست بومی حاصل شود. اقتصاد سبز از سوی برنامه محیط زیست سازمان ملل متحد به اقتصادی اطلاق می شود که منجر به بهبود رفاه بشر و برابری اجتماعی همراه با کاهش قابل ملاحظه مخاطرات زیست محیطی و کاهش فقدان اکولوژیکی می گردد.

مزایای تحقق اقتصاد سبز

- شناسایی ارزش سرمایه های طبیعی
- کاهش جنگل زدایی و احیای جنگل ها و حمایت از معیشت روستایی
- تامین پایدار تغذیه جمعیت در حال رشد
- کاهش روند تضعیف و تخریب منابع آب
- تحقق شیلات پایدار
- محوریت در فقرزدایی
- از بین رفتن فقر انرژی
- اشتغالزایی و ارتقای برابری اجتماعی
- توسعه گردشگری
- توسعه انرژی های کم کربن
- افزایش بهره وری در انرژی
- توسعه صنایع بازیافت

بر اساس این تفکر منابع طبیعی و زیست بومها از جمله جنگل ها، دریاها، گونه های گیاهی و جانوری و ... به عنوان سرمایه های طبیعی ارزشمند بوده و در صورت ورود این ارزش ها در محاسبات اقتصاد ملی و همچنین مدیریت اصولی آنها، موجبات افزایش رشد اقتصادی و ایجاد اشتغال و رفاه اجتماعی حاصل می گردد.

- کشاورزی که بزرگترین کمک به تولید ناخالص داخلی در بسیاری از کشورهای در حال توسعه است.
- ساخت و ساز ساختمان‌ها که ۴۰ درصد از کل مصرف انرژی اولیه در جهان را به خود اختصاص داده‌اند.
- صنعت که تولید یک سوم از عرضه جهانی انرژی و یک چهارم از انتشار گازهای گلخانه‌ای جهان را به عهده دارد.
- انرژی که با ادامه‌ی روند اجرای اقتصاد سبز در کشورها پیش‌بینی می‌شود، تقاضای انرژی تا سال ۲۰۵۰، ۱۵ درصد کاهش پیدا کند.
- شیلات که با اجرای اقتصاد سبز، از قبیل مدیریت موثر و صید پایدار می‌توان سود این صنعت را از حدود ۸۰ میلیون تن در سال به حدود ۱۱۲ میلیون تن در سال افزایش داد.
- جنگل‌ها که به دلیل استفاده از زمین آنها برای کشاورزی و دام در سطح جهان به سرعت در حال پاکسازی و تخریب می‌باشد.
- گردشگری که صنعت گردشگری پایدار می‌تواند باعث توسعه پایدار و تحول در اقتصاد سبز در سطح ملی و جهانی شود.
- حمل و نقل که با سرمایه‌گذاری‌های انجام گرفته در زمینه‌ی حمل و نقل و در راستای پیشبرد اهداف اقتصاد سبز، می‌توان آلودگی هوا را کاهش داد.
- زباله که بیشترین هزینه‌های اقتصادی، اجتماعی در رابطه با سلامت را در جهان به خود اختصاص داده است
- آب که کمبود آن در حال تبدیل شدن به یک پدیده جهانی است و می‌تواند آینده کشورها را به چالش بکشد.

اقتصاد مقاومتی به عنوان یک نسخه همه جانبه جهت مقابله با رکود اقتصاد جهانی، کاهش رشد اقتصاد داخلی و افزایش تحریم‌های همه جانبه و تخریب فزاینده منابع محیطی مطرح گردیده است.

از اهداف اصلی و مشترک اقتصاد مقاومتی و اقتصاد سبز می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

- موازنه و تعادل بین فعالیت‌های اقتصادی توسعه و اثرات زیست محیطی
- افزایش رفاه عمومی از طریق افزایش بهره‌وری و استفاده بهینه از منابع

همگرایی سیاست‌های اقتصاد مقاومتی و اقتصاد سبز

سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی	سیاست‌های اقتصاد سبز
توسعه کارآفرینی تاکید بر ارتقاء درآمد و نقش طبقات کم درآمد و متوسط	اقتصاد سبز باید کار شایسته و مشاغل سبز را ایجاد نماید. اقتصاد سبز منجر به کاهش فقر و افزایش رفاه، معیشت، حمایت اجتماعی و دسترسی به خدمات ضروری می‌گردد.
ساماندهی نظام ملی نوآوری	اقتصاد سبز نیروی محرکه نوآوری می‌باشد.
رشد بهره‌وری در اقتصاد و کاهش شدت انرژی	اقتصاد سبز مشتمل بر کارایی منابع و انرژی است.
تامین امنیت غذا و درمان	اقتصاد سبز دستیابی به کشاورزی پایدار و امنیت غذایی را فراهم می‌کند.
اصلاح الگوی مصرف	اقتصاد سبز مشتمل بر کارایی منابع و انرژی است.

شرایط توانمندسازی:

شرایط توانمندسازی به منظور دستیابی به اقتصاد سبز، می‌تواند راه را برای موفقیت سرمایه‌گذاری عمومی و خصوصی در سبز نمودن اقتصاد جهان هموار سازد. نمونه‌هایی از این قبیل شرایط توانمندسازی در سطح ملی عبارتند از:

- تغییر در سیاستهای مالیاتی
- اصلاح و کاهش یارانه‌های مخرب زیست محیطی
- به کارگیری ابزارهای مبتنی بر بازار
- هدف‌گیری سرمایه‌گذاریهای عمومی برای سبز شدن بخشهای کلیدی
- سبز شدن تدارکات عمومی و بهبود قوانین و مقررات زیست محیطی و اجرای آنها
- اضافه کردن سرمایه به زیرساختهای بازار
- بهبود جریانهای تجاری و حمایتی
- تقویت همکاری‌های بین‌المللی

مسیرهای اعلام شده از سوی (UNEP)

مسیرهای اعلام شده از سوی برنامه محیط زیست سازمان ملل (UNEP) جهت ایجاد توانمندسازی و سرمایه‌گذاری در گذار به اقتصاد سبز:

۱. ایجاد مشاغل سبز جهت جبران بیکاری ناشی از گذار به اقتصاد سبز،
۲. سرمایه‌گذاری در بخش‌های کشاورزی، جنگلداری، ماهیگیری و انرژی که در نهایت منجر به بهبود زندگی و کاهش فقر خواهد شد. جنگلداری پایدار و شیوه‌های زراعت دوستدار محیط زیست به طور عام، به حفاظت از حاصلخیزی خاک و منابع

آب و به طور خاص، به زراعت پایا و مداوم، کمک می‌کند. ۳. کاهش یا حذف یارانه‌های مضر یا خلاف زیست محیطی، تعیین چارچوب نظارتی مناسب، فراهم نمودن تدارکات سبز عمومی و تشویق سرمایه گذاری

اقدامات چند کشور در راستای تحقق اقتصاد سبز:

کشور مالزی

- ایجاد شهر سبز در شهرهای Putrajaya و Cyberjaya با اعمال دستورالعمل‌هایی بر اساس اقتصاد سبز به عنوان پایلوت و سپس اعمال آن در شهرهای دیگر.
- افزایش آگاهی همگانی در مالزی در این زمینه که پایداری زیست محیطی یک مسئولیت مشترک است و تمام سطوح جامعه باید در حفاظت از محیط زیست نقش داشته باشند و این نقش می‌تواند به صورت ملموس مثل کاستن از زباله‌های خانگی ناملموس مثل صرفه جویی در مصرف برق باشد. برای رسیدن به این امر، دولت شروع به جلب همکاری بخش خصوصی و جامعه مدنی برای رساندن این پیام به جامعه کرده است.
- اضافه کردن دروسی در ارتباط با آموزش موضوعات سبز در دوره‌های آموزشی مدارس و موسسات آموزش عالی.
- اعطای گواهینامه بر اساس نوع شغل و درجه بندی سبز بودن آن به پرسنلی که دارای مشاغل سبز هستند
- اعطای مشوق‌های مالی برای افرادی که در فن آوری‌های سبز نوآوری ای داشته‌اند.
- بالابردن پژوهش‌ها در زمینه ی فناوری‌های سبز از طریق مراکز پژوهشی و نیز مشارکت با نهادهای خارجی مانند دانشگاه‌ها یا شرکت‌های چند ملیتی در این زمینه.
- تعبیه برچسب‌هایی مانند برچسب زیست محیطی با تایید

وزارت نیرو مالزی، موسسه استاندارد آب و تکنولوژی سبز و موسسه استانداردهای مالزی برای محصولات و خدماتی که منطبق با استانداردهای بین المللی هستند که این برچسبها مانند رتبه انرژی، محصول کم کربن، ساختمان سبز سازگار با محیط زیست و ... می باشد.

کشور امارات متحده عربی

- این کشور، به منظور اعمال سیاستهای اقتصادسبز شروع به ساخت شهری به نام مصدر کرده است که نمونه ی کامل یک شهر سبز با رعایت تمامی اصول اقتصاد سبز می باشد. مصدر، بر پایه بکارگیری از منابع تجدید پذیر و پایدار شامل انرژی خورشیدی، نیروی بادی و سوختهای زیستی برای تصفیه آب و انرژی، بعلاوه سیستم حمل و نقل ریلی نوری مترو برپا خواهد شود. این شهر سبز در یکی از سخت ترین محیط زیستهای طبیعی در جهان، یعنی در بیابان ساخته شده است. در اوج تابستان، دمای هوا در وسط روز به ۲۴ درجه سانتی گراد می رسد، اما وقتی بادهای خشک بیابانی را نیز بر این شرایط

اضافه کنیم، احساس می‌کنیم که دمای هوا ۶۰ درجه است. مصدر سیتی، نمونه‌ای از زندگی زیست آگاهانه در محیط زیست بدون کربن، و شهری بسیار ایده آل در سطح جهان است زیرا تمیز، زیست سازگار، هماهنگ و زیباست.

کشور هلند

- تولید بر پایه ی کاهش انتشار گازهای گلخانه ای: از سال ۲۰۰۰، هلند با تلاش‌هایی در زمینه کاهش انتشار گازهای گلخانه ای موفق به کاهش آن تا ۷ درصد شد که اولین گام در جهت اقتصاد سبز در هلند به حداقل رساندن انتشار گازهای گلخانه ای در تولید این کشور بود.

- بهبود کیفیت آب و حذف فلزات سنگین از آب: در این راستا، اقداماتی مثل بهبود بخشیدن به بازده تصفیه آب در تصفیه خانه‌های فاضلاب و متوقف کردن هر گونه تولیدی که منجر به ورود مس و آرسنیک به آب شود، را انجام داد.

- مازاد مواد مغذی: یکی دیگر از اقدامات هلند در جهت رسیدن به اقتصاد سبز، کاهش نیتروژن و فسفر خاک از طریق حذف کودهای

- شیمیایی و پایداری در سیستم‌های کشت و دامداری می‌باشد.
- تولید زباله: با توجه به اینکه هر روشی در حذف زباله مانند سوزاندن، دفع در مکان‌های دفن زباله، هم هزینه بر بوده و هم با مشکلات بسیاری مثل تولید گازهای گلخانه‌ای برای محیط زیست را به همراه دارد، از این رو بهترین راه حل در این امر کاهش تولید زباله می‌باشد.
- انرژی‌های تجدید پذیر: سهم منابع تجدید پذیر در مصرف انرژی در هلند در سال ۲۰۰۰، ۱/۴ درصد بوده که در سال ۲۰۱۲ با اعمال سیاست‌های اقتصاد سبز به ۴/۴ درصد افزایش یافته است. انرژی‌های تجدید پذیر به دلیل گران تر بودن نیاز به حمایت دولت در پرداخت یارانه‌ها دارد.
- بازیافت زباله: کشور هلند به منظور مدیریت پسماند در راستای اقتصاد سبز، ابتدا اقدام به فرهنگ سازی برای تولید زباله کمتر و پس از آن به بازیافت زباله و سوزاندن آن جهت تامین انرژی کرده است و حجم زباله‌ی دفن شده در لندفیل‌ها بسیار کاهش یافته است.
- اعطای یارانه زیست محیطی: این یارانه شامل اعطای وجه پولی به طور مستقیم از دولت به مردم است که ابزار مهمی

برای دستیابی به اهداف و خط مشی‌های زیست محیطی و نیز ترویج طیف گسترده‌ای از فعالیت‌هایی با هدف حفاظت از محیط زیست و منابع طبیعی می‌باشد.

- مالیات سبز: شکلی از مالیات که می‌تواند اثر مستقیم و محسوس تری بر سلامت و ارتقاء کیفیت محیط زیست داشته باشد و منجر به جبران تخریب و یا کاهش آلودگی‌های محیط زیستی گردد، مالیات سبز نامیده می‌شود. این مالیات برابر با هزینه خسارت ایجاد شده ناشی از آلودگی وضع می‌گردد و در جهت جبران خسارت یا بهبود وضعیت محیط زیست مصرف می‌شود. برای مثال کشور هلند برای این منظور اقدام به قرار دادن مالیات بر مصرف انرژی و سوخت‌های فسیلی و بنزین، آبهای زیرزمینی، خرید و فروش وسایل نقلیه موتوری، بسته‌بندی محصولات و ... کرده است.

نقش بخش خصوصی در اقتصاد سبز

- تولید کالای استاندارد
- ارائه خدمات نوین الکترونیکی
- کاهش مصرف انرژی
- تعادل بازار
- بهره‌وری و بازیافت انرژی و مواد

مشارکت بخش خصوصی در اقتصاد سبز

مشارکت بخش خصوصی در اقتصاد سبز از طریق دستیابی به منفعت اقتصادی با:

- استفاده از راهکارهای اکولوژیکی
- صرفه جویی در مصرف انرژی
- ایجاد بازار کالاها یا خدمات پربازده و کم‌مصرف
- بازیافت

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران
کمیسیون آب، محیط زیست و اقتصاد سبز

آدرس: خیابان طالقانی، نبش خیابان شهید موسوی (فرصت)، شماره ۱۷۵

صندوق پستی: ۴۶۷۱-۱۵۸۷۵

تلفن: ۳۵-۸۸۳۴۶۷۳۴

فکس: ۸۸۳۴۶۷۲۰

ایمیل: environmentcom@iccimamail.com